

FRIVOLITKOVÁNÍ JEHLOU

Jindřiška
Schmocková

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí
být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez
předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy
bude trestně stíháno.

Frivolitkování jehlou

Jindřiška Schmocková

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 8101. publikaci

Texty: Ing. Jindřiška Schmocková, Ing. Roman Schmock
Fotografie v knize a na obálce: Ing. Jindřiška Schmocková
Sazba a grafická úprava: Mg.A Kateřina Krédlová
Odpovědná redaktorka: Ing. Jana Minářová

Počet stran 80
První vydání, Praha 2021
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
© Grada Publishing, a.s., 2021
Cover Design © Kateřina Krédlová, 2021

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorkou ověřeny, přesto za ně
nelze převzít zodpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné,
osobní ani majetkové škody. Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou
být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami
příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-4339-9 (ePub)
ISBN 978-80-271-4338-2 (pdf)
ISBN 978-80-271-1732-1 (print)

Jindřiška

Schmocková

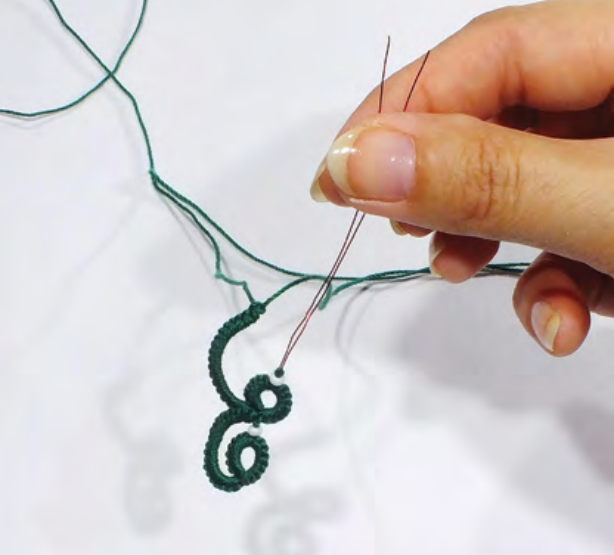

FRIVOLITKOVÁNÍ JEHLOU

OBSAH

Předmluva	7
Úvod do tvorby frivolitkové krajky	9
Historie a současnost	11
Rozdily mezi frivolitkováním na člunku a na jehle	12
Než začneme	14
Základní tvorba frivolitkové krajky	19
Základní techniky	20
Dokončení a údržba	30
Jednodušší postupy frivolitkové krajky	33
Návody	34
Náročnější postupy frivolitkové krajky	51

PŘEDMLUVA

Frivolitkování je prastará metoda tvorby krajky vznikající vázáním jednotlivých uzlíků na vodící niti pomocí člunku. I přesto, že tento způsob tvorby krajky nevyžaduje velké náklady na materiál nebo nástroje, vytváří při trošce šikovnosti a velké dávce trpělivosti překrásné dekorativní vzory. Až mnohem později vzniká takzvaná šitá frivolitková krajka, kde je člunek nahrazen frivolitkovou jehlou.

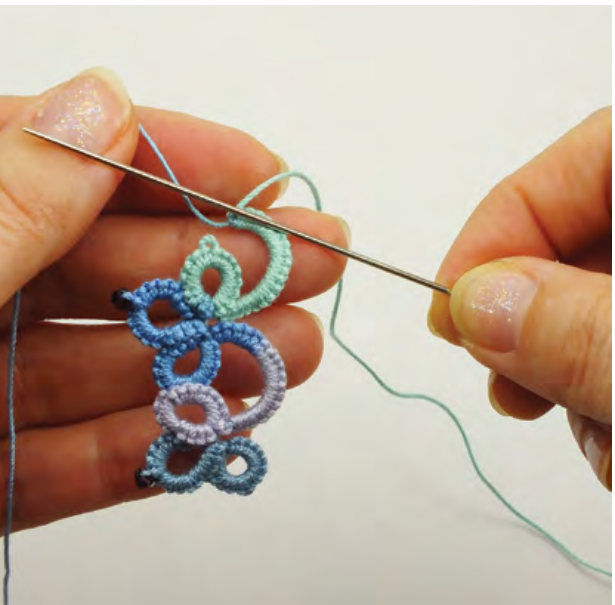
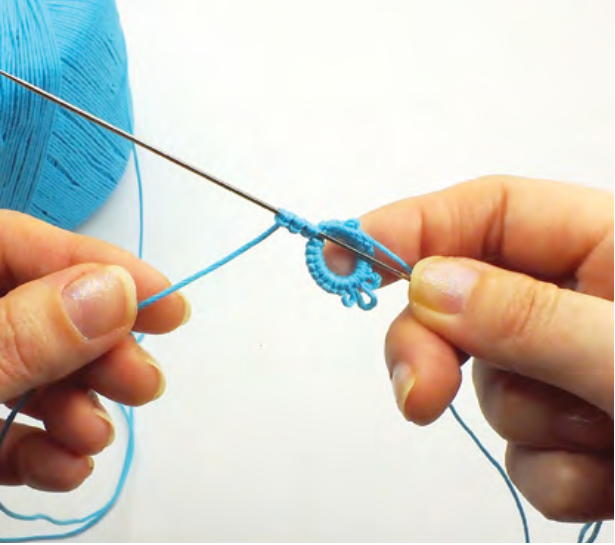
Já jsem před lety objevila frivolitkování jehlou v jednom časopise a protože zde byla použita pouze příze a jehla, hned jsem si to musela vyzkoušet – vzala jsem obyčejnou krátkou jehlu na šití a šicí nit. Základní uzel není složitý, což probudilo moji zvědavost. Samotná technika mě velice zaujala, tak jsem si hned druhý den zakoupila dlouhou jehlu. Vyzkoušela jsem mnoho dlouhých jehel „pokus omyl“, než jsem se dostala přímo k frivolitkovým jehlám, s kterými se pracuje skvěle.

Nejprve vznikly vánoční a velikonoční ozdoby, avšak manžel s mojí kamarádkou mě přemluvili ať raději frivolitkuji šperky. Ukázalo se, že to byla skvělá volba. Po náročných testech na člověku, tedy na mé osobě, jsem zjistila, že frivolitková krajka je neskutečně odolná i při každodenním nošení a přitom si zachovává krásný krajkový vzhled. Nastalo hledání správné příze a správné síly, aby šperky dostaly své odolnosti a komfortnosti. Manžel byl a je mým fanouškem i kritikem. Pohání věci k dokonalosti a je tak mým úžasným partákem.

Postupem času jsme frivolitkování představili na kreativních a krajkářských trzích. Frivolitkování jehlou si získalo patřičnou pozornost, což nás motivovalo k další tvorbě a současně k hledání dalšího vhodného materiálu. Oproti člunku, podle mého názoru, je frivolitkování na jehle jednodušší. Frivolitkování na jehle není tak složité na koordinaci rukou při nahazování uzlíků a dokonce každý si může najít svůj originální způsob, který mu vyhovuje. Frivolitkovat lze i ze silnější příze a v případě dlouhé jehly také neboli ruce. Za celou dobu co frivolitkuji, jsem nezaznamenala obtíže se zápěstím, jak se mi stalo například u háčkování. Ze své zkušenosti tak můžu říci, že tato technika je určena opravdu pro každého.

Zájem o frivolitkování pomocí jehly neutuchá a z vlastní zkušenosti vím, že najít dostupné informace k frivolitkování na jehle v naší české kotlině je velice složité, a tak jsem se rozhodla všem začínajícím i pokročilejším frivolitkářkám trochu jejich práci ulehčit a pomoci. A proto vznikla tato publikace.

Jindřiška

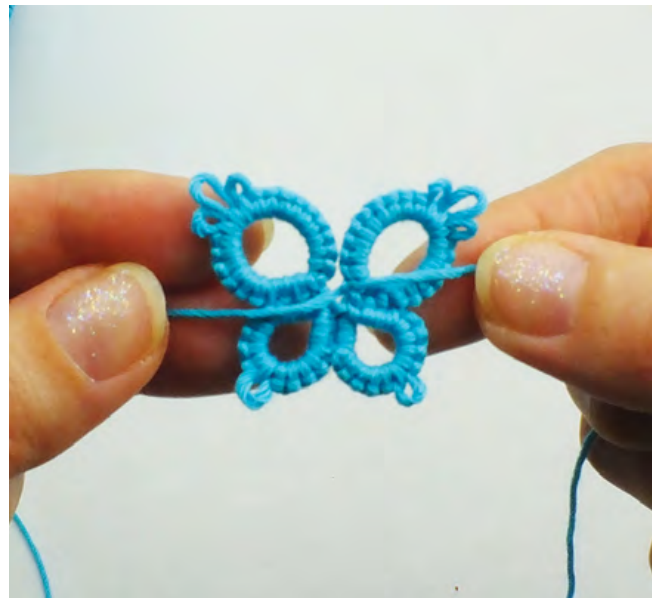

ÚVOD DO TVORBY FRIVOLITKOVÉ KRAJKY

Co je to vlastně frivolitkování?

Jde o ručně tvořenou krajkou z příze pomocí člunku nebo jehly. Já vám zde představím techniku frivolitkování pomocí jehly, které se také říká šitá frivolitková krajka.

Základem je nahazování oček (uzlů) na frivolitkové jehle. Spojováním uzlů vznikají obloučky a kruhy či slzičky. Jejich vzájemným propojováním, resp. střídáním kruhů či slziček s obloučky vzniká samotná frivolitková krajka. Jedná se o zajímavou krajkovou techniku. Základní technika tvorby krajky na jehle je velmi jednoduchá, ale přitom velice krásná a bez větších potíží se ji naučí opravdu každý. Výhodou je, že tato ruční práce zabere málo místa a dá se tak vzít skoro všude. Rovněž není finančně náročná. Než začneme, nahlédneme do její historie...

HISTORIE A SOUČASNOST

Obdobně jako u dalších ručně vázaných krajk, přesné období vzniku frivolitkové krajky není doloženo (v zahraničí frivolitkovou krajkou najdeme pod názvem např. ochi, tatting atd.). První ověřené zmínky o frivolitkové krajkce jsou až z 18. století. Přesný vznik frivolitkové krajky je však stále opředen tajemstvím i přesto, že některé publikace se pokoušejí do této techniky výroby krajky vnést trochu světla.

V pátrání po alespoň předběžném období vzniku frivolitkové krajky odborníkům i nadšencům znesnadňuje pátrání samotný nejasný název, jelikož existuje mnoho názvů pro tuto techniku výroby krajky. Mnohdy se zaměňovala s technikou uzlování (drhání). Jedna z prvních zmínek o uzlování se nachází v anglickém muzeu v Dorsetu. Na kameni datovaném do roku 200 – 800 n. l., který je označen jako „Remains of the Goths, Visigoths & Franks“ je znázorněna krajka, ze které ovšem není jasné, zda vznikla metodou uzlování (drhání) nebo za pomoci nějakého nástroje obdobně jako frivolitková krajka. (A Story About Tatting © 2011 Laura Evans)

V současné době v některých zemích Evropské unie začíná získávat tento specifický druh krajky na popularitě a postupně se začíná opět rozšiřovat. Frivolitková krajka, stejně jako další ručně vyráběné krajky, prošla vývojem a i v dnešní době dokáže nabídnout moderní a velice rozmanitou škálu vzorů, jakož i způsob využití se zachováním honosných kudrlinek baroka. Jedním z novějších způsobů výroby frivolitkové krajky je tak zvaná „šitá frivolitková krajka“ vznikající za pomoci frivolitkové jehly. Tato frivolitková krajka vznikla až na počátku 20. století, kdy se staly frivolitkové jehly komerčně dostupnými v různých velikostech.

Frivolitkování je využíváno i v ergoterapii, aby udržovalo ruce a mysl pacientů v rekonvalescenci v dobré kondici.

ROZDÍLY MEZI FRIVOLITKOVÁNÍM NA ČLUNKU A NA JEHLE

Už podle názvu je zřejmé, že frivolitková krajka vzniká za pomoci dvou různých nástrojů člunku nebo jehly. Základní rozdíl je ten, že u člunku jednotlivé uzly vážeme pomocí člunku přímo na vodičící nit, zatímco u jehly jednotlivé uzlíky nahazujeme na jehlu a poté uzly stahujeme z jehly na nit či přízi. Jednotlivé techniky mají své výhody a nevýhody.

Jehla

Výhody:

- možnost tvořit i ze silnější příze
- snadnější nahazování uzlíků
- snadnější kontrola počtu uzlíků
- snadnější kontrola utažení uzlíků
- snadnější páření uzlíků

Nevýhody:

- horší tvorba z velmi jemné příze
- tvorba jednodušších tvarů krajky

Člunek

Výhody:

- možnost tvořit z velmi jemné příze
- možnost tvořit složitější tvary pomocí několika člunků

Nevýhody:

- obtížnější použití silnější příze (pracuje se pouze z příze navinuté na člunek)
- složitější koordinace pohybů prstů při nahazování uzlíků